

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 10. Dominium hominis in animalia ita imminutum esse, vt maximis
minima molesta sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

Non infert injuriam, qui offert meliora. Panis Christi fiunt, qui, Christi caussa, moluntur dentibus bestiarum. Deniq; sic in martyres euadunt, quo maius, in terris, nihil possunt adipisci, & quod ipsi flagrantissimis votis desiderauerunt.

§. X.

Dominium hominis in animalia ita imminutum esse, ut maximis minima molesta sint.

Illud hic iteratò mihi dicendum est, retinuisse quidem hominem, etiã post patratum ab Adamo delictum, in omnes bestias dominium, non tamen ita plenum ac absolutum, vt priùs, & cum discrimine bestiarum. Etsi enim capere, occidere, & in victũ, aut vestitum, aut pharmacum, aliũm in finem, omnes potest; non potest tamen, omnes perinde domare, ita vt, quemadmodum veller, cicurentur, & ad nutum illi famulentur; & penitus molestiam non creent. Excederet hæc felicitas miseriam exulantis. Qua de caussa, ait Hugo Victorinus: *Dominari quidem debuit homo omnibus animantibus, sed per peccatum amisit dominium, & in maximis, & in minimis. Retinuit tamen dominatum in medijs. Perfectiorem scilicet. Nam equos, & asinos, & bo-*

Hugo an.
not. in
Genes.

Plin. l. 17.
c. 6. nat.
hist.

ues, & oues, & capras, itemq; aues dome-
fticas, & subsidiaria jumenta satis habet
in potestate; maiora his animalia difficilius
adigit ad parendum; minima minime. Nā
quis vnquam, vsque ad moleftiam, alioqui
familiares muscas cicures vel fecit, vel vi-
dit? *Nullum animal, inquit Plinius, minus*
docile, quam musca, existimatur, minorisue
intellectus. Annue, abige centies, centies re-
deunt: vel ferendæ sunt, vel feriendæ. Cu-
lices, doma, si potes. Interdiu indignanti
aculeum profundè infigunt: noctu auribus
obftrepunt buccinādo, & dormire verant.
Iube eos tacere, si potes; vel aculeū condere
in vaginam, si tanta tibi est authoritas. Ad
viliora veniamus. Pediculis impera, ne te
mordeant. Quā diu viuunt, tam diu cor-
pus tuum est illorum pratum. Ibi pabula
carpunt, quo neque Apollo Admeti boues
adigere ausus fuisset. Ius hoc illis hære-
ditarium est. Ibi natale solum. Dente illuc
redeunt, vnde corpore toto prodierunt.
Quod si de pulicibus sit loquendum, totæ
possent Iliades recitari. Nam licet ars illis
catenas cuderit, & retia, quib⁹ capiantur,
fabricārit, Vulcanijs illis subtiliora; licet
multi ijs venādis multas horas impendāt;
haud

haud tamen hanc celerem pestem à se
possunt amoliri. Bestiæ sunt exiguæ, sed in
pungendo acres, in fugiendo veloces; in
sanguine sugendo insatiabiles. Cogun-
tur etiam eas tolerare delicatissimæ cutis
Poppæ & Cleopatæ, quæ quò gracilius
sefe stringunt vestiendo, eò permittunt il-
lis licentiùs grassari, cum manus non pos-
sit accedere ad pabulantes. Atque, vt hu-
mani dominij intelligentiùs consideremus
diminutionem: Ponamus ante oculos mi-
litia ducem, eumque non è communibus
& obuijs vnum, sed Hectori, aut Achilli
parem; aut, qualem diuinæ litteræ descri-
bunt, Goliath de Geth; qui erat *altitudinis* **1. Reg. 17.**
*sex cubitorum & palmi: & castis area super **14.**
caput eius, & lorica squamata induebatur:
porro pondus loricae eius, quinq; millia siclorum
aris erat: & ocreas areas habebat in cruribus:
& clypeus areus tegebat humeros eius, hastile
autem haste eius, erat quasi liciatorium texen-
tium, ipsum autem ferrum haste eius sexcen-
tos siclos habebat ferri. Hunc talem Poly-
phemum, quo incedente, terra, sub pedi-
bus eius, tremebat; quo vociferante, con-
cutiebatur aer, resonabant montes, siluæ
*trepidabant; pulex audet aggredi, morsu**

laceffere, & vsque ad impatientiam exagitare. Non illum cassis area, non lorica squamata, non ocreæ & clypeus solidissimo metallo graues, non hasta validissima, contra animal, quod visum fugiebat, defendere potuerunt. Vincitur à pulice, qui totos exercitus solus prouocauit.

§. XI.

Cur minima animalia potius hominibus sinat esse molesta Deus?

Si ergo Deus hominem constituit perfectum omnium animalium, quando dixit:

Gen. 1. 26. *Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram: & presit piscibus maris, & volatilibus cali, & bestijs, vniuersaq; terra, omniq; reptili, quod mouetur in terra; Si, etiã post originale delictum vniuersorum,*

Gen. 9. 2. *minus pronunciauit: terror vester ac tremor, sit super cuncta animalia terra, & super omnes volucres cali, cum vniuersis, qua mouentur super terram: qua de caussa minutissima illi animalia non obediunt, sed ad impatientiæ verba vsque infestant? Nimirum etiamnum homo harũ est Dominus terrorq; bestiarum, quas capere callidè, & occidere licitè potest. Verùm etiam ab illis cruciari potest, vt habeat, vnde se agnoscat*

mor-